
Autorska prava u kontekstu otvoreno dostupnih institucijskih repozitorija

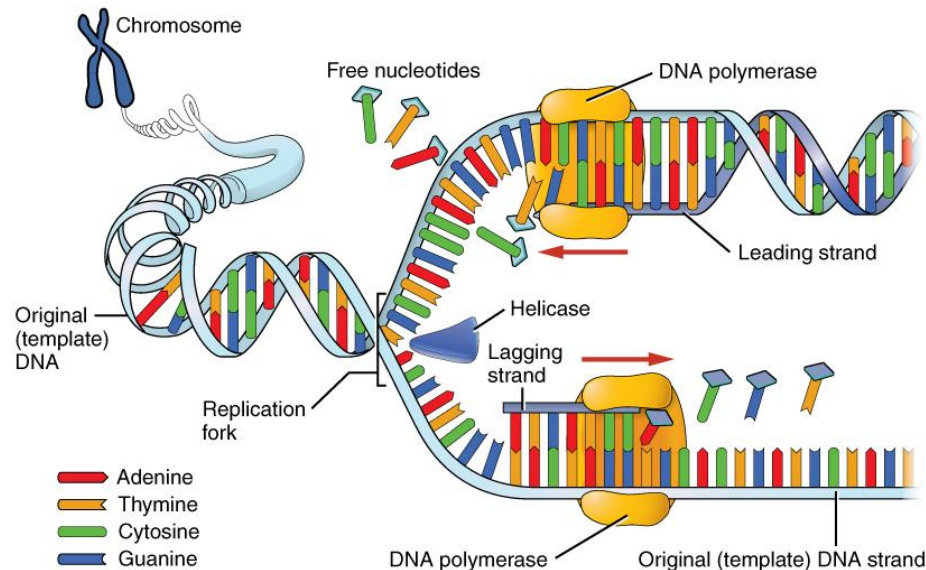

Alen Vodopijevec <alen@irb.hr>

14. dani specijalnih i visokoškolskih knjižnica
Lovran, 14.5.2015.

Što im je zajedničko?

- replikacija DNA
- socijalno učenje
- distribucija znanstvenih informacija

COPYRIGHT

Prve rasprave i zakoni

- 6. stoljeće, Irska
 - rasprave oko **prava** zadržavanja kopija dijelova zapisa određene knjige
 - rasprava = bitka ([battle of Cúl Dreimhne](#))
 - 1710. Britanija, [Statue of Anne](#)
 - pravo na tisak i distribuciju knjiga
-

Znanstveni radovi, verzije,
kopije, autorska prava
i
samoarhiviranje

Zakon o autorskom i srodnim pravima

- (Čl. 14. st. 1) Autor ima pravo odrediti hoće li, kada, gdje, kako i pod kojim uvjetima njegovo autorsko djelo biti prvi put objavljeno.
 - (Čl. 18) Autor ima isključivo pravo sa svojim autorskim djelom i koristima od njega činiti što ga je volja, te svakoga drugog od toga isključiti, ako zakonom nije drukčije određeno. To pravo obuhvaća, osobito:
 - pravo reproduciranja (pravo umnožavanja),
 - pravo distribucije (pravo stavljanja u promet),
 - pravo priopćavanja autorskog djela javnosti,
 - pravo prerade.
-

Prijenos prava s autora na izdavača

- Copyright transfer agreement u pravilu **ne podržava samoarhiviranje** izdavačeve verzije rada
 - **nakon** provedenog recenzijskog postupka
 - autori nisu previše skloni “**pregovorima**”
 - nepoznavanje koristi i svojih prava
 - dodatan napor (vrijeme)
 - rizik od odbijanja
-

Kako zadržati čim više prava?

- proučiti politike izdavača i odlučiti gdje objaviti
 - [Sherpa/RoMEO](#)
 - Npr. SCOAP3
<http://scoap3.org/scoap3journals>
 - Zadržati sva prava
 - dajući izdavaču ‘samo’ [pravo na objavljivanje](#)
 - Zadržati pravo na samoarhiviranje
 - prijedlogom dodatka Ugovoru o prijenosu autorskih prava (Authors addendum), zahtjev za omogućavanje samoarhiviranja određene verzije rada
-

Politike izdavača i verzije rada

- rukopis poslan na recenzijski postupak (tzv. preprint)
 - rukopis prihvaćen za objavljivanje (tzv. postprint)
 - objavljena verzija rada rada (izdavačeva verzija rada)
-

Dozvola za objavljivanje i autorov dodatak

- predlošci:
 - [SPARC] [dozvola za objavljivanje](#)
 - [OpenAIRE] [autorov dodatak](#)
 - [OpenAIRE] [popratno pismo](#)

 - mrežna aplikacija za generiranje dodatka ugovoru:
 - [SPARC] <http://www.sparc.arl.org/resource/complete-sparc-author-addendum-online>
-

COPYLEFT

“Real men don’t use backups, they post their stuff on a public ftp server and let the rest of the world make copies.”

~Linus Torvalds
